Financiële zekerheid in het Sociaal Domein nodig na 1 juli

Statement BGZJ m.b.t. Coronamaatregelen

Financiële onzekerheid vanaf 1 juli 2020
Door de coronacrisis ervaren veel jeugdhulpaanbieders financiële onzekerheid in het sociaal domein: vaak kunnen zij de jeugdhulp, waaronder ook jeugd ggz vanwege de maatregelen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen, niet precies zo bieden als in de contracten met gemeenten is overeengekomen. Daarom zijn er in maart afspraken gemaakt tussen Rijk en VNG over de continuïteit van financiering voor het Sociaal Domein. Deze steun is nodig, omdat de maatregelen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen leiden tot minder omzet, een andere inzet en ook tot extra kosten.

Het is nu half juni. We hebben naar verwachting nog een lange periode voor de boeg, waarin we als samenleving moeten leven met het coronavirus en de bijbehorende maatregelen. Op 1 juli zullen er ook voor deze organisaties nog, zoals voor iedereen in Nederland, een groot aantal maatregelen gelden om gezondheidsrisico's te beperken. Maar vanaf 1 juli is de financiële zekerheid voor aanbieders die jeugdhulp en ondersteuning bieden niet meer geregeld. Overigens is er ook op dit moment nog geen definitieve regeling voor de zogenaamde meerkosten die gemaakt worden in verband met Corona.

Waarom is financiële steun na 1 juli nog noodzakelijk?
Van aanbieders mag verwacht worden dat zij binnen de maatregelen die gelden de jeugdhulp en ondersteuning zo maximaal mogelijk opstarten. Aanbieders willen dat ook en zijn ook gemotiveerd om dit te doen. Echter, het is niet mogelijk om alle jeugdhulp en ondersteuning die voorafgaand aan de corona-uitbraak werd geboden, vanaf 1 juli weer volledig en ongewijzigd te bieden. Ook mét maximale inspanning van aanbieders, zijn er na 1 juli situaties waarin omzetderving geleden wordt en meerkosten gemaakt worden. Om te voorkomen dat aanbieders over moeten gaan tot het nemen van ingrepen in hun organisaties om continuiteit en kwaliteit van zorg overeind te houden, is ook na 1 juli een financieel vangnet nodig. Vanzelfsprekend kan in voorkomende gevallen de zorg alleen op alternatieve manieren worden geleverd, omdat anders niet voldaan kan worden aan de corona-maatregelen van het Rijk (in het bijzonder het volgen van de richtlijnen van het RIVM): dit gaat gepaard met meerkosten en verlies van omzet. Daarnaast zal ook, zij het in mindere mate dan aan het begin van de coronaperiode, sprake zijn van vraaguitval; ter illustratie een aantal voorbeelden van situaties uit de praktijk waarin zich dit kan voordoen in het Sociaal Domein:

- In de toegang tot jeugdhulp, waaronder ook jeugdggz en ook via de rechter, is vertraging ontstaan. Aanmeldingen zijn afgenomen omdat er minder wordt doorverwezen vanuit de toegang. Het is niet reëel te veronderstellen dat dit effect na 1 juli niet meer merkbaar zal zijn.
- Ambulante (jeugd)hulp aan kinderen en gezinnen is weer gestart, maar wel binnen de beperkingen van de algemene corona-maatregelen. Dit betekent dat minder cliënten en gezinnen per dag kunnen worden bezocht en er ook nog alternatieve vormen van hulp worden ingezet die in uren niet altijd van dezelfde omvang (en omzet) is.
- Ouders, maar soms ook jeugdigen zelf, zijn terughoudend of angstig voor het opstarten van de zorg en het bezoek van de poliklinieken. Hierdoor komen kinderen bijvoorbeeld nog niet naar dagbehandeling of naar een face to face behandeling. In een aantal gevallen is digitale hulp dan de oplossing maar zeker niet in alle gevallen. Ook bij het inrichten van de zorg op locatie kunnen minder kinderen dan voorheen per dag worden gezien als gevolg van de maatregelen die gelden. We hebben het dan over zo'n 10 tot 20% omzetderving
- Scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs zijn opgestart, maar nog niet voor 100%. Dit zorgt ervoor dat ook zorg en jeugdhulp die in onderwijs wordt geboden veelal nog niet volledig kan starten. Dat geldt zowel voor daadwerkelijke begeleiding en zorg op scholen als voor de instroom en toegang via de scholen.
- De dagbesteding en dagbehandeling voor (jong)volwassenen wordt vanaf 1 juni, stap voor stap, weer gestart, maar wel binnen de mogelijkheden en grenzen van de algemene corona-maatregelen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld werken in kleinere groepen dan normaal en meerkosten voor bijvoorbeeld vervoer en schoonmaak. Bij dagbesteding op externe locaties, bijvoorbeeld in de ouderenzorg of de horeca, is voorzetting hiervan, door maatregelen in die sectoren, nog niet altijd mogelijk.
- Locaties zijn ingericht om te kunnen voldoen aan de RIVM-richtlijnen, meerkosten voor deze aanpassingen (denk aan extra schoonmaak) blijven ook na 1 juli bestaan.

Verleng de financiële compensatiemaatregelen i.v.m. Corona tot eind 2020
Ook na 1 juli is er daarom een landelijke afspraak nodig, als basis om regionaal met gemeenten het gesprek te kunnen voeren. Belangrijk is daarom dat zowel de inhoud, duur en reikwijdte van de regeling voor compensatie van meerkosten snel duidelijk wordt, en dat de regeling voor de continuïteit van financiering (compensatie voor omzetderving en de mogelijkheid dat zorg op alternatieve wijze geleverd kan worden) wordt verlengd tot tenminste eind 2020. Als dat niet gebeurt zal mogelijk een aantal aanbieders zich genoodzaakt zien om maatregelen te treffen om de continuïteit van hun organisaties overeind te houden: te allen tijde moeten we zien te voorkomen dat we straks onvoldoende personeel hebben om de zorg die nodig is te verlenen....

15-6-2020 16:15